

רבי אליעזר פרק תשיעי נדרים

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם כצבוד אצו ואמו. (י) שאומר לו אילו היית יודע שאומרים על אצבך אזי לו לאכז שגדל בן רשע כזה שהוא פרוץ צנדרים שכן רשעים דרכן לצנוד כדלמתיני לעיל צפיקין קמא (דף טו.) ואם אמר לאו דאילו הייתי יודע לא הייתי נודר מתירין לו: **והכמים אוסרין.** שאפילו אין דעתו להתחרט נוהגים לו דעת (ט) להתחרט: רבי לזוך אומר עד שפותחין לו כצבוד אצו ואמו כו'. כלומר אם כן יכולים לפתוח לו כצבוד אצו ואמו פותחין לו נמי כצבוד המקום שיכולים לומר לו נמי שנגבד הקצ"ה עושה שנודר ורשע הוא לשמים: אלא אם אשה אומר כן. שפותחין לו צכך: אין נדרים. בגמרא מפרש לה: **צדכר צבינו לצינ אצו ואמו.** צמה שהדיר וזה צריכים לו להנאלמו שפותחין לו כצבודים: פותחין צנולד. צדכר שלא היה צעולם צשעת נדרו (י) ועדיין עמדין לצווא לעולם לאחר שנדר. ומפרש כיצד: **ועשש סופר.** אית דלמרי תלמיד שהוא צריך לו ואית דלמרי לצלר שצריך לו נמי: **או שיהי משיא.** המודר את צנו ואמר אילו הייתי יודע כו' צקרוצ ומן לא הייתי נודר: **ועשש.** אותו צית: **צית הכנסת.** האזי נולד ממש הוא: **ר"א מסיר והכמים אוסרין.** דקסברי אין פותחין צנולד. ובמס' גזיר צב' צ"ש (דף צג:) מפרש דזכינהו חכמים לר' אליעזר והודה להם: **גב' מאי אין נדרים.** דקלמרי (י) לן רבי צדוק לר' אליעזר אין נדרים: **ניסרין יפה.** כדפרשינן לעיל אפילו שאין דעתו להתחרט מתוך שמציימין עליו כל כך משום צבוד אצו ואמו אומר שמתחרט צבל אין מתחרט לגמרי: אין

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו וחכמים אוסרין אמר רבי צדוק יעד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו יפתחו לו בכבוד המקום אם כן אין נדרים (א) גמורים חכמים לר' אליעזר בדבר שבינו לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד אביו ואמו (ב) ועוד אמר רבי אליעזר פותחין בנולד וחכמים אוסרין כיצד אמר קונם (ג) שאני נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר או שהיה משיא את בנו (ו) ואמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה סופר או שהיה משיא את בנו בקרוב לא הייתי נודר קונם לבית זה שאני נכנס ונעשה בית הכנסת אמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת לא הייתי נודר רבי אליעזר מתיר וחכמים אוסרין: **גב' מאי אין נדרים** אמר אביי ואם כן אין נדרים ניתרין יפה ורבא

פניו לומר שאפ"י היה יודע שהוא מייקל בצבוד המקום היה נודר ואפ"י לא היה נמנע לכך מתחלה ישקר לומר כן צבל צבוד מצוה אחת פותחין וכדתנן לקמן (דף טו:) פותחין לו מן הכמוצ צמורה אילו היית יודע שאתה עובר על לא תשנא את אחיך בצבדיך כלום היית נודר משום דמצוה אחת כי הני דמני תנא לא חמירא להו לאינשי כולי האי וזי אפילו אדעתא דהכי היה נודר לא ישקר לומר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר והיינו נמי דתנן [ולקמן טו.] פותחין בשבתות: **ירושלמי** הכל מודים בצבוד רבו שאינו מעמיד דתינין [אבות פ"ד מ"ג] ומורא רבך כמורא שמים הלכך אין פותחין צו: **גב' מאי אין נדרים אמר אביי אם כן אין נדרים ניסרין יפה.** שאפילו אם מתחילה לא היה נמנע מפני צבוד המקום לא יעיש פניו צכך לפני חכם וישקר ויאמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר נמצא שאין נדרים מותרין יפה ומשום הכי מודה רבי אליעזר לרצנן שאין פותחין לו בצבוד המקום. ומייהו בצבוד אצו ואמו פליגי דרצנן צכרי דקצירא להו לא שגא בצבוד המקום ולא שגא בצבוד אצו ואמו אין אדם מעז הלכך אין פותחין רבי אליעזר סבר בצבוד המקום הוא

יודע שקוראין אותך רע לפני המקום כלום היית נודר: אמרו לו אין נדרים. ובגמרא מפרש ליה: קונם שאני נהנה לפלוני ונעשה סופר. וצריך לו לפי שהוא כותב ספרות העיר או שמשיא צנו וצריך לכתוב לצימו לחופות צנו: ואין חכמים מודים. בגמרא מפרש צמאי פליגי: ועוד אמר ר' אליעזר קולא אחרת: מאי אין נדרים. אמר אביי אין נדרים נתרם יפה. כלומר שכלל מקיים הנדר וממתה צושא אומר שעלעת כן לא נדר:

רבי אליעזר אומר פותחין לו לאדם כצבוד אצו ואמו. שאומרים לו אילו היית יודע שמצבין אצבך ואמך על שאתה קל צנדרים וכדלמתיני (פסחד"ן צג.) דקרו לרשיעא צר דציקא רשיעא צר רשיעא כלום היית נודר. לשון אחר שיאמרו שאתה למדת מהם שאף הם מנולולין צנדרים: **וחכמים אוסרים.** בגמרא מפרש טעמייהו: **אמר ר' לזוך עד שפותחין בצבוד אצו ואמו פותחין לו בצבוד המקום.** כלומר רבי אליעזר כי היכי דשרי לפתוח בצבוד אצו ואמו שרי נמי לפתוח בצבוד המקום שאומרין לו אילו היית יודע כשנדרת שהיית מייקל בצבוד המקום דהא איתמין צכפריצי שהוא נודר צמלך עגמו כלום היית נודר: אמרו לו אם כן אין נדרים. כלומר אפ"י ר' אליעזר מודה לרצנן דצכבוד המקום אין פותחין דלס איתא דפותחין אין נדרים. ובגמרא מפרש (ז) מאי דבר צבינו לצינ אצו ואמו כגון שאקסר צהנאלמו. ומייהו נהי דמסקינן הלא דלין פותחין בצבוד המקום דוקא בצבוד המקום הוא דלין פותחין משום דלס איתא דפותחין אין נדרים נתרם יפה כדאייתא בגמ' שאין שום אדם שיעז

פניו לומר שאפ"י היה יודע שהוא מייקל בצבוד המקום היה נודר ואפ"י לא היה נמנע לכך מתחלה ישקר לומר כן צבל צבוד מצוה אחת פותחין וכדתנן לקמן (דף טו:) פותחין לו מן הכמוצ צמורה אילו היית יודע שאתה עובר על לא תשנא את אחיך בצבדיך כלום היית נודר משום דמצוה אחת כי הני דמני תנא לא חמירא להו לאינשי כולי האי וזי אפילו אדעתא דהכי היה נודר לא ישקר לומר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר והיינו נמי דתנן [ולקמן טו.] פותחין בשבתות: **ירושלמי** הכל מודים בצבוד רבו שאינו מעמיד דתינין [אבות פ"ד מ"ג] ומורא רבך כמורא שמים הלכך אין פותחין צו: **גב' מאי אין נדרים אמר אביי אם כן אין נדרים ניסרין יפה.** שאפילו אם מתחילה לא היה נמנע מפני צבוד המקום לא יעיש פניו צכך לפני חכם וישקר ויאמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר נמצא שאין נדרים מותרין יפה ומשום הכי מודה רבי אליעזר לרצנן שאין פותחין לו בצבוד המקום. ומייהו בצבוד אצו ואמו פליגי דרצנן צכרי דקצירא להו לא שגא בצבוד המקום ולא שגא בצבוד אצו ואמו אין אדם מעז הלכך אין פותחין רבי אליעזר סבר בצבוד המקום הוא

יודע שקוראין אותך רע לפני המקום כלום היית נודר: אמרו לו אין נדרים. ובגמרא מפרש ליה: קונם שאני נהנה לפלוני ונעשה סופר. וצריך לו לפי שהוא כותב ספרות העיר או שמשיא צנו וצריך לכתוב לצימו לחופות צנו: ואין חכמים מודים. בגמרא מפרש צמאי פליגי: ועוד אמר ר' אליעזר קולא אחרת: מאי אין נדרים. אמר אביי אין נדרים נתרם יפה. כלומר שכלל מקיים הנדר וממתה צושא אומר שעלעת כן לא נדר:

יודע שקוראין אותך רע לפני המקום כלום היית נודר: אמרו לו אין נדרים. ובגמרא מפרש ליה: קונם שאני נהנה לפלוני ונעשה סופר. וצריך לו לפי שהוא כותב ספרות העיר או שמשיא צנו וצריך לכתוב לצימו לחופות צנו: ואין חכמים מודים. בגמרא מפרש צמאי פליגי: ועוד אמר ר' אליעזר קולא אחרת: מאי אין נדרים. אמר אביי אין נדרים נתרם יפה. כלומר שכלל מקיים הנדר וממתה צושא אומר שעלעת כן לא נדר:

א א מיי פ"ו מהלכות שבעות הל' י ופ"ד מהל' צנדרים הל' ה סגן לאון רצנן טוש"ע י"ד סימן רכח ספיק יא:
ב ב מיי פ"ו מהלכות שבעות הל' ה טוש"ע י"ד שם ספיק י:
ג ג מיי (שם) טוש"ע י"ד שם ספיק יא:
ד ד ה מיי שם הל' י ב [יפ"ח מהל' צנדרים הל' ה] טוש"ע שם ספיק י:
ה ה מיי (שם) טוש"ע שם ספיק י:
ו ו מיי (שם) טוש"ע שם ספיק י:

מוסף רש"י
אם כן אין נדרים. ובגמרא מפרש ליה: קונם שאני נהנה לפלוני ונעשה סופר. וצריך לו לפי שהוא כותב ספרות העיר או שמשיא צנו וצריך לכתוב לצימו לחופות צנו: ואין חכמים מודים. בגמרא מפרש צמאי פליגי: ועוד אמר ר' אליעזר קולא אחרת: מאי אין נדרים. אמר אביי אין נדרים נתרם יפה. כלומר שכלל מקיים הנדר וממתה צושא אומר שעלעת כן לא נדר:

תוספות
רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו. כלומר אילו היית יודע שאומרים עליך לאצבך ולמאן ראיתם צנכס קל צנדרים והיינשו י"מ יודע שיאמרו העולם אזי לא צבל צבוד המקום ולא שגא בצבוד אצו ואמו אין אדם מעז הלכך אין פותחין רבי אליעזר סבר בצבוד המקום הוא

יודע שקוראין אותך רע לפני המקום כלום היית נודר: אמרו לו אין נדרים. ובגמרא מפרש ליה: קונם שאני נהנה לפלוני ונעשה סופר. וצריך לו לפי שהוא כותב ספרות העיר או שמשיא צנו וצריך לכתוב לצימו לחופות צנו: ואין חכמים מודים. בגמרא מפרש צמאי פליגי: ועוד אמר ר' אליעזר קולא אחרת: מאי אין נדרים. אמר אביי אין נדרים נתרם יפה. כלומר שכלל מקיים הנדר וממתה צושא אומר שעלעת כן לא נדר:

א) פ"ה ה"ק"ו עד סוף המשנה צע"כ צ מור לז: א) ר"ש מנוחן. ד) מפרש לה הס"ד ומת"ד דבר שבטו ט, י, ה) ויקרא ע"ו, ו) ס"ה ה"א"ן ו) צ"ל לר"ג.

הגרות הב"ח

(א) במשנה ומודים חכמים: (ב) שם שאניי הנה כל"ל וכן לקמן: (ג) שם את צנו בקרוב ואמר אילו הייתי: (ד) רש"י ד"ה ר' אליעזר וכו' שאומרים לו אילו היית יודע שיאמרו על אצבך: (ה) ד"ה וחכמים וכו' לו דעת לומר שיתחרט וכו' הס"ד וחתי"ב מ"ה אמר שם ע"ב ר"ו א"ב שיכולים לפתוח וכו' בגמרא מפרש לה הס"ד: (ו) ד"ה פותחין וכו' צשעת נדו עדיין ועתידין לצווא: (ז) ד"ה מאי וכו' דקלמרי ליה ר' צדוק לר' אליעזר הס"ד:

פירוש הרא"ש

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו וחכמים אוסרין אמר רבי צדוק יעד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו יפתחו לו בכבוד המקום אם כן אין נדרים (א) גמורים חכמים לר' אליעזר בדבר שבינו לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד אביו ואמו (ב) ועוד אמר רבי אליעזר פותחין בנולד וחכמים אוסרין כיצד אמר קונם (ג) שאני נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר או שהיה משיא את בנו (ו) ואמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה סופר או שהיה משיא את בנו בקרוב לא הייתי נודר קונם לבית זה שאני נכנס ונעשה בית הכנסת אמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת לא הייתי נודר רבי אליעזר מתיר וחכמים אוסרין: **גב' מאי אין נדרים** אמר אביי ואם כן אין נדרים ניתרין יפה ורבא

פניו לומר שאפ"י היה יודע שהוא מייקל בצבוד המקום היה נודר ואפ"י לא היה נמנע לכך מתחלה ישקר לומר כן צבל צבוד מצוה אחת פותחין וכדתנן לקמן (דף טו:) פותחין לו מן הכמוצ צמורה אילו היית יודע שאתה עובר על לא תשנא את אחיך בצבדיך כלום היית נודר משום דמצוה אחת כי הני דמני תנא לא חמירא להו לאינשי כולי האי וזי אפילו אדעתא דהכי היה נודר לא ישקר לומר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר והיינו נמי דתנן [ולקמן טו.] פותחין בשבתות: **ירושלמי** הכל מודים בצבוד רבו שאינו מעמיד דתינין [אבות פ"ד מ"ג] ומורא רבך כמורא שמים הלכך אין פותחין צו: **גב' מאי אין נדרים אמר אביי אם כן אין נדרים ניסרין יפה.** שאפילו אם מתחילה לא היה נמנע מפני צבוד המקום לא יעיש פניו צכך לפני חכם וישקר ויאמר אילו הייתי יודע לא הייתי נודר נמצא שאין נדרים מותרין יפה ומשום הכי מודה רבי אליעזר לרצנן שאין פותחין לו בצבוד המקום. ומייהו בצבוד אצו ואמו פליגי דרצנן צכרי דקצירא להו לא שגא בצבוד המקום ולא שגא בצבוד אצו ואמו אין אדם מעז הלכך אין פותחין רבי אליעזר סבר בצבוד המקום הוא